

Jakim jesteś rodzicem?

Trudno jest snuć rozważania na tematy rodzinne, pomijając nas samych. Dla dzieci jesteśmy wzorami do naśladowania, dlatego w istotnym stopniu wpływamy na ich zachowanie.

Uczą się one od nas nie tylko sposobu mówienia, języka, ale również nawyków, zwyczajów i stylu myślenia. To, jak się zachowujemy w sytuacjach codziennych, często wpływa na to, jak postępują w ciągu całego życia. Nie przerzucajmy na dzieci swoich frustracji, obaw czy problemów, bo nie można stać się odpowiedzialnym dorosłym, jeśli nie miało się prawdziwego dzieciństwa. Tylko wtedy, gdy dorastające dziecko wychowuje się w bezpiecznym świecie, jego osobowość nabiera pełnego kształtu.

Uważam, że największym darem, jaki możemy dać naszym dzieciom, jest nasz czas. Wielu z nas absorbuje praca zawodowa, a różne prywatne sprawy czy zajęcia uważamy za ważniejsze niż dzieci. Dajemy im więc rzeczy, ale nie poświęcamy wystarczająco wiele uwagi. Nie róbmy sobie i dzieciom złudzeń, że posiadanie dóbr materialnych przyniesie im szczęście, a nasza rola sprowadza się tylko do tego, aby na to wszystko zarobić.

Starajmy się w miarę możliwości razem. Najważniejszym źródłem siły, odporności, zdolności do kochania na resztę życia jest czas i uwaga poświęcona naszym dzieciom każdego dnia.

Niektórzy z nas decydują się przyjąć model wychowania nazywany potocznie bezstresowym. Uważamy, że polega on, z grubsza rzecz biorąc, na bezwarunkowym zaspokajaniu potrzeb dziecka, niestawianiu mu żadnych barier, pozwoleniu mu niemal na wszystko. Pamiętajmy jednak, że taki model wychowawczy wywołuje w dziecku niepewność co do zasad panujących w domu. W takim przypadku jest ono niejako skazane na bezustanne testowanie cierpliwości rodziców, bo tylko tak będzie w stanie dowiedzieć się, na ile może sobie pozwolić.

Typy

rodzicielskie

W wychowaniu dzieci popełniamy rozmaite błędy wychowawcze. Najczęstsze to: niekonsekwencja w postępowaniu z dzieckiem, spełnianie jego wszystkich życzeń i zachcianek, akceptowanie negatywnych zachowań.

Często brakuje nam systematyczności, wykazujemy nadmierną pobłażliwość i rozpieszczamy dziecko. Zdarza się, że sami zachowujemy się niedojrzale, niecierpliwie lub arogancko.

Nie mamy czasu na rozmowy, nie reagujemy, widząc, że dziecko czerpie negatywne wzory z rodziny, grup rówieśniczych czy mediów. Błędnie nagradzamy i karzemy. Stosujemy przemoc poprzez atak słowny lub fizyczny, który zagraża dziecku lub je poniża.

Powinniśmy zastanowić się nad popełnianymi błędami i stopniowo je eliminować, bo jesteśmy pierwszymi i najważniejszymi wychowawcami własnych dzieci. Rodzice, którzy są zdolni przyznać się do błędów wychowawczych, napotykają mniej trudności w wychowaniu niż rodzice, którzy tych błędów u siebie nie dostrzegają.

Należy jednak pamiętać, że tak jak nie ma dwojga takich samych dzieci, tak również rodzice

bywają różni. Próby zachowywania się w sposób obcy naszej naturze nie przyniosą niczego dobrego. Skończy się prawdopodobnie na rosnącej w nas i w naszych dzieciach frustracji.

Istnieją cztery główne style wychowawcze: autokratyczny, obojętny, permissywny i autorytarny.

Autokratyczny

Rodzice prezentujący ten model są bardzo wymagający. Sprawują silną kontrolę. Nadużywają gróźb i kar. Wymagają w sposób nieznoszący sprzeciwu, często nie pozwalając dziecku na podjęcie samodzielnej decyzji.

Obojętny

Tacy rodzice stawiają nieliczne ograniczenia. Dają swym dzieciom niewiele uwagi, wsparcia i zainteresowania. Zwykle od wczesnego wieku pozostawiają im bardzo dużą swobodę. W skrajnych przypadkach tacy rodzice mogą być wręcz uważani za odpychających.

Permissywny

Tacy rodzice są wrażliwi na potrzeby dziecka, stawiają jednak mało ograniczeń. Przyzwalają na dużą rozpiętość zachowań i mają dość luźne podejście do dyscypliny. Dają dużo akceptacji i zachęty. Niestety, są mało uporządkowani i słabo przewidywalni.

Autorytarny

Ci rodzice są opiekuńczy i wrażliwi na potrzeby dziecka. Stawiają jednak wyraźne ograniczenia i tworzą przewidywalne środowisko. Preferują raczej pozytywne wspieranie niż stosowanie kar. Stosują jasne reguły wytyczane w sposób asertywny.

Powyższe rozróżnienie stanowiło podstawę wielu badań, których celem było określenie, jaki wpływ na nasze dzieci ma przyjęty przez nas styl wychowawczy.

Wprawdzie jest praktycznie niemożliwe, aby określić, co dokładnie powoduje konkretne zachowania naszych dzieci, to jednak wiadomo, że:

- Dzieci autokratycznych rodziców są z reguły niezadowolone z siebie i życia, agresywne i nieposłuszne. Często mają zmienne nastroje.
- Styl obojętny skutkuje wychowaniem dzieci nadmiernie wymagających, nieposłusznych, mających problemy z rówieśnikami.
- Jeśli prezentujemy styl permissywny, nie zdziwmy się, że nasze dzieci będą impulsywne, niedojrzałe i poza wszelką kontrolą.
- Rodzice autorytarni mogą być z siebie dumni. Ich dzieci z reguły są pewne siebie, niezależne i wykazują się największą ciekawością poznawczą. Brawo!

autor: Dorota Zawadzka